

Sygn. akt VIII Pz 15/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Łazowska (spr.)

Sędziowie: SSO Jolanta Łanowy-Klimek

SSR del. Magdalena Kimel

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2019r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. D.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek zażalenia powoda

od rozstrzygnięcia zawarte w punkcie 3 i 4 wyroku Sądu Rejonowego w T. G. z dnia 13 listopada 2018r. sygn. akt IV P 200/16

p o s t a n a w i a:

1) zmienić częściowo postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego w T. G. z dnia 13 listopada 2018r. sygn. akt IV P 200/16 w ten sposób, że odstąpić od obciążania powoda kosztami sądowymi w postaci kosztów opinii biegłych,

2) zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 4 wyroku Sądu Rejonowego w T. G. z dnia 13 listopada 2018r. sygn. akt IV P 200/16, w ten sposób, że odstąpić od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej,

3) odstąpić od obciążania pozwanej kosztami postępowania zażaleniowego,

4) przyznać od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powoda radcy prawnego A. P. kwotę 300zł. (trzysta złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Grażyna Łazowska (spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia P. Sędzia

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13.11.2018r. Sąd Rejonowy w T. G. oddalił powództwo E. D. wniesione przeciwko pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. o odszkodowanie i zadośćuczynienie, w punkcie 3 nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4000zł. tytułem części kosztów opinii biegłych, pozostałymi zaś kosztami obciążył Skarb Państwa, w punkcie 4 zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4500zł. tytułem zwrotu kosztów

zastępstwa procesowego pozwanej, w punkcie 5 przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu powoda kwotę 3600zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z podatkiem VAT w wysokości 828zł.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku w zakresie, w jakim Sąd I instancji nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4000zł. tytułem zwrotu części kosztów opinii biegłych. Orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 97 w zw. z art. 113 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2018.300) poprzez nie wykazanie, że w sprawie zaistniał „wypadek szczególnie uzasadniony”, pozwalający na obciążenie powoda wydatkami w postaci kosztów opinii biegłych.

Powód wniósł zażalenie również na postanowienie zawarte w punkcie 4 ww. wyroku, zarzucając nie zastosowanie art. 102 kpc, pomimo, że sytuacja zdrowotna i materialna uzasadniała odstąpienie od obciążenia go kosztami procesu, nadto, że Sąd I instancji nie wyjaśnił w jaki sposób ustalił wysokość zasądzonych kosztów.

Pełnomocnik powoda z urzędu wniósł o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego i oświadczył, że nie zostały one uiszczone przez powoda w całości ani w części.

Pozwana wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym podnosząc, że ustalona przez Sąd I instancji sytuacja majątkowa powoda pozwala mu na poniesienie kosztów przegranego procesu, a przebieg postępowania nie wykazał, że w sprawie zachodzi przypadek określony w art. 102 kpc.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie domagał się początkowo od pozwanej kwoty 25000zł. tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 15000zł. tytułem odszkodowania za rozstrój zdrowia jakiego doznał w trakcie zatrudnienia u pozwanej. Wyrokiem z 11 maja 2015r. Sąd Rejonowy w T. G. częściowo uwzględnił powództwo i zasądził na rzecz powoda 2 286zł. tytułem odszkodowania oraz kwotę 1371,60zł. tytułem zadośćuczynienia. W punkcie 5 wyroku Sąd I instancji odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu. Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w T. G. uzupełnił wyrok Sądu Rejonowego w T. G. z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie o sygn. IVP 272/13 w ten sposób, że oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Powód wniósł apelację od powyższego orzeczenia w zakresie w jakim jego powództwo zostało oddalone. Na skutek tej apelacji Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z 17 grudnia 2015r. uchylił zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Po ponownym rozpoznaniu Sąd I instancji wyrokiem z 13 listopada 2018r oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu w punktach 3,4 i 5 w sposób opisany już wyżej. W toku postępowania dopuszczono dowód z opinii biegłych lekarzy oraz z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Jak wynika z opinii biegłych lekarzy powód jest osobą schorowaną, na której stan zdrowia praca u pozwanej miała niewielki wpływ, biegły z zakresu bhp stwierdził, że pozwana naruszała przepisy bhp organizując prace wykonywaną przez powoda.

Zgodnie z art. 97 ustawy o kosztach sądowych „W toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy o roszczenia pracownika wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd pracy w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji rozstrzyga o tych wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113, z tym że obciążenie pracownika tymi wydatkami może nastąpić w wypadkach szczególnie uzasadnionych.”

W rozpoznawanej sprawie, Sąd I instancji obciążył powoda wydatkami w postaci kosztów opinii, jednakże jak słusznie podnosi skarżący, w żaden sposób nie uzasadnił swego rozstrzygnięcia. „Zastosowanie przez sąd klauzuli generalnej „przypadku szczególnie uzasadnionego”, o której mowa w art. 97 zdanie drugie u.k.s.c., oznacza, iż w drodze wyjątku pracownik może zostać obciążony wydatkami spowodowanymi czynnościami przez niego podjętymi, które tymczasowo poniósł Skarb Państwa, w orzeczeniu kończącym postępowanie w danej instancji.

Przesłanka „przypadku szczególnie uzasadnionego”, choć nieskonkretyzowana, nie daje sądowi dowolnej i niczym nieograniczonej interpretacji. Przypadek ten musi być bowiem „uzasadniony”, a ponadto być „szczególny”, a więc wyjątkowy. Z tej przyczyny klauzula ta musi być rozumiana ściśle i podlegać ocenie sądu, z uwzględnieniem jego dyskrecjonalnej władzy, na podstawie konkretnego stanu faktycznego. Przypadek szczególnie uzasadniony może wejść w grę, gdy sytuacja finansowa, majątkowa i rodzinna pracownika jest na tyle dobra, iż ściągnięcie wydatków z zasądnionego roszczenia, ze względu na wysokość tego roszczenia, nie będzie stanowiło dla niego żadnego uszczerbku dla jego utrzymania lub jego rodziny. Należy również przyjąć, iż przypadek szczególnie uzasadniony zachodzi, gdy wydatki zostały tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa w związku z czynnościami pracownika wywołanymi jego niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem (por. art. 103 k.p.c.)” – patrz Komentarz do art. 97 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych, P. F., LEX. W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczności rozpoznawanej sprawy nie dają podstaw do obciążenia powoda kosztami opinii biegłych. Niewątpliwie opinie wykazały, że praca u pozwanej nie była zorganizowana w zgodzie z zasadami bhp oraz że miała ona niekorzystny wpływ na stan zdrowia powoda. Oddalenie powództwa, nastąpiło wszak nie z uwagi na jego bezzasadność lecz ustalony niewielki rozmiar szkody powoda i wcześniej zasądzone już kwoty. Z tych przyczyn, Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że w sprawie nie zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”, o którym mowa w art. 97 ustawy o kosztach sądowych, wobec czego - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 kpc - zmienił częściowo skarżone postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego z 13 listopada 2018r. w ten sposób, że odstąpił od obciążania powoda kosztami wydatków związanych z wydaniem opinii biegłych.

Zażalenie powoda na punkt 4 wyroku z 13 listopada 2018r. również zasługuje na uwzględnienie. W punkcie tym, Sąd I instancji obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej. Zdaniem Sądu Okręgowego, rozstrzygnięcie to nie jest prawidłowe, bowiem w wyroku z 11 maja 2015r. (w punkcie 5) Sąd Rejonowy na zasadzie art. 102 kpc odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu w części w jakiej przegrał proces. Pozwana nie zakwestionowała tego postanowienia Sądu Rejonowego, apelacja powoda dotyczyła orzeczenia oddalającego powództwo, a Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z 17 grudnia 2015r. uchylił zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo, lecz nie w zakresie punktu 5 skarżonego wyroku. Sąd Rejonowy zasądzając od powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego za ponowne rozpoznanie sprawy, w żaden sposób nie odniósł się do prawomocnego postanowienia w przedmiocie odstąpienia od obciążania powoda kosztami procesu zawartego w punkcie 5 wyroku z 11 maja 2015r. Nie wykazał, że doszło do zmiany okoliczności po stronie powoda lub przebiegu procesu, skutkującej zmianą zasad ponoszenia kosztów procesu. Zdaniem Sądu Okręgowego, w toku ponownego rozpoznania sprawy nie wystąpiła żadna istotna zmiana sytuacji powoda, uzasadniająca odstąpienie od przyjęcia, że w sprawie występuje szczególny wypadek określony w art. 102 kpc. Potwierdza to pośrednio postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 23 lipca 2018r., sygn. akt (...) w którego uzasadnieniu wskazano na brak istotnej zmiany sytuacji majątkowej powoda. Nie uległy również istotnej zmianie okoliczności dotyczące przebiegu procesu, bowiem jak to już wskazano wyżej oddalenie powództwa po ponownym rozpoznaniu sprawy nastąpiło na skutek ustalenia, że szkoda powoda została już zaspokojona kwotami zasądzonymi wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 maja 2015r.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 kpc, zmienił skarżone postanowienie zawarte w punkcie 4 wyroku Sądu Rejonowego z 13 listopada 2018r., w ten sposób, że odstąpił na podstawie art. 102 kpc od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej.

Na zasadzie art. 102 kpc Sąd II instancji nie obciążył pozwanej kosztami postępowania zażaleniowego, ponieważ swoim działaniem nie przyczyniła się do zaistnienia potrzeby wniesienia zażalenia na koszty.

O kosztach postępowania zażaleniowego dla pełnomocnika powoda z urzędu, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 8 ust. 4 w zw. z § 16 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2019.68.)

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przywołane przepisy prawa Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Grażyna Łazowska (spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia P. Sędzia